

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (insertate) vsprejema upravnistvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedeelj in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 271.

V Ljubljani, v ponedeljek 25. novembra 1895.

Letnik XXIII.

Državni zbor.

Na Dunaju, 23. novembra.

Današnji seji, ki se je otvorila ob 11. uri 15 min., so prisostvovali poleg ministerskega predsednika vsi ministri.

Posl. dr. Steinwender vpraša zborničnega predsednika z ozirom na zadnji sklep zborničnega vodstva, vsled katerega se nekoliko spremeni bišni red ter se omeji obisk zbornice, bi li ne bil voljen v tem oziru se posvetovati še z načelniki posamnih klubov.

Predsednik baron Chlumecy odgovarja, da je bila potrebna sprememba dosedanjega hišnega reda, ker so se posebno v zadnjem času na galeriji pojavljali nemiri, ki gotovo niso pospeševali zborničnega delovanja. Pripravljen pa je, posvetovati se glede tega še s klubovimi načelniki in se po možnosti ozirati na njihove želje.

Posl. Spinčič in tovariši interpelujejo naučnega ministra glede postopanja isterskega deželnega šolskega sveta pri nastavljanju učnih močij.

Posl. Pernerstorfer in drugovi vprašajo ministerskega predsednika, zakaj se je pozvalo tako malo delavskih zastopnikov k enketi o zakonu glede zavarovanja proti nezgodam, ki se ima vršiti 25. t. m., in ali bi ne bil voljen pozvati zadostnega števila zastopnikov organiziranih delavcev.

Posl. baron Moscon in tovariši interpelujejo ministerskega predsednika glede naprav zoper nevarnost preplavljenja v Brežicah na Štajerskem.

Nato preide zbornica na dnevni red. Posl. grof Pálffy poroča v imenu budgetnega odseka o naknadnem proračunu za upravno sodišče v tekočem letu.

Posl. Vašaty izjavlja, da on in njegovi tovariši ne morejo glasovati za ta predlog, ker pripada organizacija sodnijskih in upravnih oblastev v področje posamnih kronovin in ker se upravno sodišče prav nič ne ozira na vloge spisane v češkem jeziku. Ko bi njegova stranka glasovala za tak predlog, bi očitno odobraval nezakonito postopanje upravnega sodišča.

Konečno preide govornik na imenovanje grofa Schönborna predsednikom upravnega sodišča, ter pravi, da se ta niti kot sodnik, niti kot predsednik ne strinja s svojimi predniki. Dokler ministerstvo v tem oziru ne ukrene kaj drugega, mu ne bode zaupalo češko ljudstvo.

Posl. dr. Schücker povdarja, da se bodo z osnovanjem novega senata pri upravnem sodišču zdatno izboljšale sedanje razmere pri tem sodišču, od katerega bi bilo želeto, da hitreje rešuje imenitne vloge. Konečno polemizuje proti govoru posl. Vašatyja ter izraža željo, naj bi bil nemški jezik povsodi uradni jezik in naj bi bil v to svrhu vsak več nemškega jezika. To željo je izrazil pri zadnji seji tudi domobranski minister. Govornik priporoča vsprejem te predloge, ki se sprejme tudi v drugem in tretjem branju.

Sledi razprava o izvešču imunitetnega odbora, da se posl. Schneider, na zahtevanje okrajnega sodišča korneuburškega, zaradi hujškanja izroči in da se sme proti njemu uvesti kazenska obravnava.

Posl. Schneider kritizuje razloge, s katerimi imunitetni odsek utemeljuje izročitev, in izjavlja, da

je sodišče o njegovem govoru krivo obveščeno. Napada dalje ostro žide in dokazuje, do kakošne premoči so prišli v Španiji in Portugalu ter da se je proti njim uvela inkvizicija. Povdarja emancipacijo židov od 1848. leta sem, dokazuje iz slov. jezikov pomen besede rob in da so v Palestini večinoma tuje narodnosti robovale židom. Tako hočejo tudi danes vsa težka dela zvaliti drugim na rame. Citira nadalje sv. pismo in dokazuje, da so židi tukaj samo, da gospodujejo. Vpraša nadalje, v čegavih rokah so viri petroleja v Galiciji in tovarne v Brnu in Slez. Ostravici. Povdarja, da hočejo židi biti vedno nekaj boljšega in da so jih zaradi tega že v babilonski sužnosti tako sovražili; citira talmud in vpraša, kdo je provzročil in se okoristil s francosko revolucijo, kdo vstaja 1848. l. in pod kakšnim vplivom je danes Ogerska. Košut tepta v blato vse, kar je cesarskega in židi ga ščitijo; kakšno je danes časopisje; na Francoskem so rušili cerkve, morili duhovne in ubili nadškofa, a Rotšildu niso lasu skrivili. Vpraša, na čegavo korist so trgovinske zveze, valuta itd. Citira židovski katekizem in pravi, da imajo židje še celo 10 zapovedi božje drugačne, nego mi; vpraša, kedo so vodje soc. demokratov; citira kanonsko pravo in konstatira po statistiki, da židje dalje žive kakor kristijani. Izjavlja, da je vse govoril v svojo obrambo.

Poslanec Gessmann konstatira, da bi Schneider pri dunajskem deželnem sodišču bil oproščen in da je zahtevanje korneuburškega sodišča čisto tendencijozno, ker tam bo gotovo obsojen. Prijema hudo imunitetni odbor, da se je dal uporabiti za ta politični manever. Židovsko časopisje je svoj čas Leona XIII. nazvalo največjim lopovom (Obergauner) in ni se našel državni odvetnik, da bi bil krivce kazni pripeljal; reci sedaj samo kaj proti židu in državni odvetnik te bo koj imel. Pravi, da ima „N. Fr. Pr.“ patent na to, da psuje kristijane. Navaja vzroke, zakaj je nastal antisemitizem.

Poslanec Byk polemizira proti poslancu Schneiderju in skuša nekatere njegove trditve opovreči.

Poslanec Kronawetter polemizira proti Schneiderju.

Poslanec Lueger rekapitulira, kar je rekel poslanec Gessmann, toda veliko ostreje; apostrofira poslancu Richterja in naposled vpraša Poljake, kdo je kriv bedi poljskega kmetijskega stanu. „Ako bi vprašal plemstvo, gotovo poreče jednoglasno: Mi nismo krivi; ako vprašam kmete: Mi še manj; kdo je torej kriv? — Žid.“

Poslanec Engel izjavlja, da bo glasoval proti. Večina glasuje za izročenje posl. Schneiderja.

Poslanec Lueger apostrofira referenta dr. Funkera in izjavlja, da bo glasoval tudi proti izročitvi barona Rolsberga radi razžaljenja časti.

Poslanec Nitsche polemizira proti poslancu Luegerju.

Poslanec Pattai napada imunitetni odbor, ker si v izvešču poslancu Schneiderja in izvešču barona Rolsberga diametralno nasprotuje ter naposled ostro napada poslancu Nitsche-a.

Poslanec Foregger polemizuje proti antisemitiskim govornikom.

Poslanec Pernerstorfer govori proti tendencijoznim izročitvam zaradi politične stvari in po-

udarja, da je prvokrat, da drž. zbornica koga zaradi čisto politične stvari izročuje sodišču.

Poslanec Menger polemizuje proti Pernerstorferju ter povdarja, da je stvar pri Schneiderju povsem druga, kakor pri baronu Rolsbergu.

Večina glasuje proti izročitvi poslancu barona Rolsberga.

Prihodnja seja v sredo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 25. novembra.

Budgetni odsek. (Konec.) Domobrambovski minister grof Welsersheimb v daljšem govoru odgovarja na razne interpelacije in resolucije. Glede preskrbovanja rezervnikov s civilno obleko na erarične stroške, pravi minister, da sedaj to ni mogoče, pač pa se bodo razdelila nerabna oblačila mej take vojaške. Kar se tiče verske dolžnosti, bode vojaška uprava vedno skrbela, da se dá priložnost vsem vojakom, da zamorejo zadostiti verskim dolžnostim. — Kar zadeva ostale točke, bode skušala vlada zadostiti splošnim željam. — Posl. Klun pojasnjuje žalostne razmere pri vojaštvu z verskega stališča. Govornik pravi, da ima minister prav, ako trdi, da ne more siliti vojaške k izpolnjevanju verskih dolžnostij, toda mej silo in indiferentizmom je še zlata sredina. Častniki naj bi z lepim vzgledom napeljevali ljudstvo k izpolnjevanju verskih dolžnostij. Pomnoži naj se vojaška duhovščina in popravijo vojaške kapele, ki so večinoma v takem stanu, da duhovnik skoraj ne sme opravljati službe božje. — Nato se sprejme to poglavje in se preide na poglavje „bogočastje“. Posl. dr. Kathrein vpraša ministra, kaj je z novim zakonom glede kongruie in kdaj ga bode vlada predložila. Posl. Klaič interpeluje ministra, zakaj se niso dovolile izvanredne doklade tudi učiteljem na katoliških šolah in semeniščih, akoravno se ti stavijo v jednako vrsto z drugimi učitelji. — Posl. Klun priporoča stalno preosnovo kongruie za dušne pastirje ter predlaga naslednjo resolucijo: Vlada se pozivlje, naj s sporazumljenjem s škofi enakomerno razdeli maše iz verskega zaklada na vse duhovnike, ki uživajo kaj doklad iz verskega zaklada. Posl. Pininski zahteva preosnovo kongruie in graja davčno določbo na duhovniške dohodke. Po nekaterih pojasnilih in obljubah naučnega ministra se seja zaključuje.

Volitve na Češkem. V sredo so se na Češkem vršile deželnozborske volitve v kmetijskih občinah, ki volijo 79 poslancev. Nemškoliberalna stranka je bila postavila 28 kandidatov, od katerih jih je propalo 27; Mladočehi so si priborili 46 mandatov, nemška ljudska stranka 2, češka ljudska stranka 2, Staročehi in konservativci po 1. V petek so bile volitve v mestnih skupinah, ki volijo 72 poslancev. Volilni boj je bil v mnogih nemških in čeških mestih jako strasten. Nemški nacijskonalci so postavili 20 kandidatov, v Pragi so merili moči Staro- in Mladočehi. Doslej je znano, da je v nemških mestih zmagalo 10 nemških nacijskonalcev, 18 liberalcev; od 39 mladočeskkih kandidatov je prodrlo 37, po jeden mandat so dobili Staročehi in naprednjaki. Od 7 staročeskkih kandidatov je le jeden zmagal. Pomenljivo je, da se nemškoliberalna stranka in Mladočehi ne morejo ponašati s sijajnimi zmagami.

5. 11. 95 M. M. Pernerstorfer

Proti nemškim liberalcem so odločno nastopili nacionalci, in dasi so Staročehi izjavili, da se ne udeležijo volitev, je vendar skupno do 20 odstotkov volilcev volilo proti Mladočehom. Ti torej nimajo povišja, da bi smeli zaupno zreti v „boljšo“ prihodnost.

Dogodki v Turčiji. Mej sobotnimi brzjavami smo poročali, da so poslaniki vseh velevlavstij prosili turško vlado dovoljenja, da smejo njihove vlade odposlati še vsaka po jedno štacijsko ladijo v Dardanele. Tej želji je ugodila turška vlada. Ta korak bodo storile vlade le v največji sili. Poslaniki upajo, da se bode uspešno izvedla mirovna akcija, ako bodo dotični organi spoznali resnost svoje naloge in v tem smislu postopali. Najnovejše vesti javljajo, da so se v nekaterih krajih pomirili razburjeni duhovi, v drugih se pa še nadaljujejo ljuti boji. Slabo sneženo vreme vpliva v toliko na žalostne razmere, da zviknuje splošno revščino, ker je veliko število prebivalcev brez strehe in živeža. — V okolici mesta Samsun se pojavljajo novi nemiri. Vsled tega je poslala turška vlada vojno ladijo iz Trapezunta, ki ima braniti in varovati ruske podložnike. V Carjemgradu pomirjenje sicer dobro napreduje, in upati je, da bodeta pomnožena policija in vojaštvo uspešno dovršila svoje delo. Turške ječe so prenapolnjene mohamedanskih in armenskih vjetnikov. O skupni noti na turško vlado pravi „Hamburger Corr.“, da najostreje obsoja krvave dogodke v raznih pokrajinah in da Evropa ne more več dolgo gledati, kako se razširja plamen splošne vstaje. Turška vlada mora takoj in natančno označiti korake, katere namerava storiti v dosegu popolnega miru, ako hoče, da ne prično velevlavstij skupne resne akcije.

Cerkveni letopis.

Petindvajsetletnica bratovščine sv. Rešnjega Telesa v Gorici.

Pobožna družba presvetega rešnjega Telesa, ustanovljena leta 1869, je navršila letos 26. leto in družba šteje okoli 4000 društvenikov v raznih duhovnijah naše nadškofije. Dolžnosti društvenikov so: 1. da molijo, ako le morejo, vsaki mesec jedne uro pred Najsvetejšim, koja molitev se v nekaterih duhovnijah opravlja skupno pod vodstvom dušnega pastirja; 2. da plačajo letnino, ubožnejši 20 kr., premožniši pa od 50 kr. do 1 gld. Ti doneski se izročajo ali predsedniku, preč. gospodu župniku pri sv. Ignaciju, ali pa po pospeševalkah družbini predsednici.

Vsako prvo nedeljo v mesecu je v cerkvi svetega Ignacija sveta maša pred izpostavljenim Najsvetejšim in s slovenskim govorom; vsaki prvi četrtek v mesecu je izpostavljeno Najsvetejše pri č. mm. Uršulinkah z italijanskim govorom. Ravnateljstvo srčno želi, naj bi se ta prelepa pobožnost bolje obiskovala.

Nekaj časa sem poučujejo nekatere gospe društvenice krščanski nauk ubožne deklice, katere tudi pripravljajo za prvo sv. obhajilo.

Vsaki torek se shajajo v prostorih ženske katoliške družbe društvenice na delo za ubožne cerkve. To delo opravljajo gospe in gospodične iz imovitih družin, katerim gre za to vsa čast in hvala. Ti shodi so gospem prekornostni v duhovnem oziru radi pobožnih pogovorov mej delom, kakor so v gmotnem oziru koristni ubožnim cerkvam.

Leta 1871 je šlo odposlanstvo 14 gospej iz raznih mest pod vodstvom grofinje Villavincencio in goriške predsednice v Rim, prosit Pija IX. posebnega blagoslova mlademu podjetju. Sveti oče je te gospe preprijazno sprejel in dobrohotno naučeval za dobro stvar.

Letni društveni dohodki znašajo od 1000 do 1200 gld., ako vštujemo le letne doneske društvenikov (po 20 kr., oziroma po 50 kr. do 1 gld.), zraven pa dohajajo društvu še drugi mali doneski v blagu. Ta denar se uporablja za druge bogočastne potrebe ubožnih cerkev naše nadškofije in včasih tudi za potrebe mestnih cerkev in ako mogoče tudi za svete misijone.

Ker pa gospe društvenice ni malo ne morejo izvršiti vseh naročil, se je najelo še drugih delavk iz meščanskih družin, in te proti primernemu plačilu. Konečno pa, da bi mogli še bolje podpirati č. duhovščino, ki hoče imeti novo cerkveno opravilo iz pristnega blaga za pošteno ceno, a tudi ob enem predelavati in popravljati staro opravilo in perilo, ustanovili smo nekako tvornico, v koji dajemo dela kruha ubožnim deklicam, katere se komaj po-

šteno preživljajo in katere so mnogokrat radi pomanjkanja v nevarnosti za poštenje.

Iz tega je razvidno, koliko dobrega morejo storiti č. gg. dušni pastirji, ako naročajo cerkveno opravilo pri ravnateljstvu vednega češčenja in pri ravnateljstvu ubožnih cerkev mesto iz tvornice velikih mest.

Ravnateljstvo sprejema rado vsako opombo, tudi grajo in vsaki nauk, ki bi ji došel od č. duhovščine.

Po povprečnem štetju izdala je družba do zdaj okoli 30.000 gld. za ubožne cerkve in še drugih 30.000 gld. za delo in blago posebe naročene opravke.

Izza deset let je naša družba pridružena rimski veliki družbi, s kjo smo vedno v zvezi. Pred tremi leti ste nas razveselile in počastile v Gorici velezaslužna gospa pl. Meus z gospo Robiano, ki je vrhovna ravnateljica cele družbe in tudi predsednica rimske hiše v Via Nomentana. Preblagorodni gospe ste nas spodbujale in navduševale na delo iz gorečnosti za čast Najsvetejšega Zakramenta.

Letos ob novem letu je gospa kneginja Massimo, predsednica katoliških društev v Rimu in okolici, predložila Sv. Očetu našo prošnjo, v koji smo z dovolitvijo Prezvišenega knezo-nadškofa prosili posebnega blagoslova in odpustka, kakoršnega se navadno prosi o priliki petindvajsetletnega obstanka družbe. Blagoslov in odpustek je družbi podeljen, ali iz raznih razlogov se je primerna slovesnost odložila do konca tega meseca.

Deželnozborske volitve.

Iz Trebnjega, 23. novembra; Dovolite, da Vam podam nekoliko črtic iz volilnega bojišča v Trebnjem. Boj je bil napovedan na vse zgođaj na steni volilnega poslopja s plakatom, v katerem se je apodiktčno trdilo, da bo jednega naših kandidatov — vrag vzel. Ker nimamo tiskarne, bil je ponoči napisan z ogljem na steno. Ker nas ta plakat ni nič motil, smo ga pustili v miru. Pohvaliti pa moramo nasprotni tabor, da našemu kandidatu ni privoščil tako žalostne osode, kakor mu jo je jeden nasprotnikov, nevolilcev napovedal: poslali so hlapca, da je izbrisal to prerokovanje.

Ob 9. uri so se začeli zbirati volici. Da bi nam vse tri kandidate izpodnesli, ni bilo čisto nič upanja. zato so pa koncentrirali vse moči na jedno stran, kjer se jim je zdel zid najslabši. In smejali bi se nam bili lahko nasprotniki, če mi ne bi bili branili. Duhovnikom pa pač ni bilo treba družega, kakor držati se v bližini nasprotnih agitatorjev, poslušati ter sem ter tje kako besedo ziniti v korajžo in pohvalo, kajti naši volilni možje so se znali sami odgovarjati, da je nasprotnik največkrat molčeč odrinil ali k večjemu nazadnje vprašal našega moža, če je mežnar ali „cehmošter“, misleč, da je s tem zelo duhovito pušico sprožil. Tudi ni bilo treba skrivati naših mož pred nasprotniki. Boj bil je očiten in živahen, kar se dá. Od 9. do 12. ure, ko se je volitev začela, bilo je kakor na sejmu, le da ni bilo nič vpitja, nič nereda. Vsa čast s te strani tudi nasprotnikom. Visokorodnim in blagorodnim gospodom moramo priznati, da znajo izvrstno agitirati: oni niso krivi, da je bil izid volitve tak, kakor je bil že naprej preračunjen: približno jedno tretjino oni, dve tretjini mi. — Resnici na ljubo moramo nasproti telegramu v „Narodu“ konstatirati, da ni bilo veliko kaplanov nevolilcev. Bili so tisti dan v Trebnjem samo štirje: dva volilna moža, jeden domač in jeden ptuj. Župnikov volilcev pa je bilo blizo trideset izmej 169 volilcev, česar jim pa ne smete zameriti.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 25. novembra.

(„Narodove“ surovosti proti dr. Šušteršiču.) Sobotni „Narod“ je nagromadil celo vrsto najgrših obrekovanj proti kandidatu katoliško-narodne stranke dr. Ivanu Šušteršiču, kot agitacijsko sredstvo proti njemu in to v soboto zato, da nismo mogli ovreči teh lažnjivih trditvev. O tem se bode moral „Slovenski Narod“ zagovarjati pred sodiščem. — Za danes le to omenimo, da so nasprotniki napeli vse sile, da bi onemogočili izvolitev dr. Šušteršiča, ker so se njega kot izredno nadarjenega in spretnega govornika nasprotniki najbolj bali v deželnem zboru. To je jedin vzrok, zaradi katerega so „Narodovci“ tako skrajno podlo napadali dr. Šušteršiča.

(Slovensko gledališče.) Sobotna predstava: „Maskarada“, gluma v treh dejanjih. Francoski pisala Aleksandar Bisson in Albert Carré. Vsakemu svoje! Gledališče, kakoršno je slovensko, mora ugoditi vsemu občinstvu in ne samó tistemu, ki si želi resne drame in opere in ker se že radi popolnosti repertoirja mora igrati tudi veseloigra, videli smo v soboto zgoraj imenovano francosko veseloigro oziroma glumo. „Maskarada“ je jedna „modernejših“ veseloiger, ki se pa v marsičem prav malo razlikuje od stare Scribejeve šole, iz katere je prišlo na oder toliko pretiranostij in v občinstvo toliko mehučnosti, da so odlični možje, pri Francozih v prvi vrsti Emil Augier, pričeli ne brez uspeha proti njej boj z načelom, da oder goji pravo krepost, ki naj ž njega blažilno upliva na občinstvo. Po našem mnenju so tudi novejšje veseloigre v večini nekake moderne „Hauswurstijade“ — povsod vidimo iste osebe (iste smešne može, iste ljubosumne ženske), ki semtertje nekako drugače govoré, pri nemških pa čisto še tega ne. „Maskarada“ je polna komičnih prizorov, ki se pa tudi precej dolgo utemeljujejo, a nekateri so nekako vzprijorjeni po stari, že premlaćeni „šabloni“ (za večji efekt si tudi ženske posežejo v lase), kar se resnemu gledalcu zdi prisiljeno. Ker nam za danes nedostaje prostora, da bi navedli vsebino, storimo to pri reprizi. Najboljši in najmagovitejši je konec prvega dejanja, ker je v njem vsa komična situacija ostalih dveh dejanj. Mi ne trdimo, da nova igra ni zabavna, ker se je občinstvo prav dobro nasmejalo, vendar se nam zdi vsak večer, kadar se predstavlja taka igra na našem odru, zgubljen. Dokaz, da je „Dramatično društvo“ morda tudi istega mnenja, je to, da je bila „Maskarada“ še le prva veseloigra v tekoči sezoni. In prav je tako! Skoro jedini namen večine teh iger je samo, popolniti večer, kar pa, oziraje se na namen našega gledališča, pri nas ne sme biti. O tem sploh ne bo treba nikdar dosti pisati, ker sta med našim občinstvom pri drami že dva toka: „klasična igra“, in „narodna igra“ — mi se tema zdravima tokoma popolnoma pridružimo z mnenjem, da naj bi se na našem odru predstavljal samo igre, ki so za njegov razvitek pomembne! — Sobotna predstava ni bila slaba, pa tudi dobra ne, nedostajalo je potrebnje živahnosti, igralo se je za veseloigro prepočasno, zakaj morda vé šepetalka. — Mi igralcem tega prav nič ne zamerimo, ker za igro, ki se bo pri nas komaj trikrat predstavljala in ki nima za nas nikake vrednosti, se res ni vredno posebno potruditi. Gosp. Teršev nam je ta večer dopala in če si bo skušala še nekoliko ublažiti glas, jo bomo vedno radi videli na odru. G. Danilova ima srečo s srpanskimi ženami, vendar „Serafina“ ni najboljša njenih sličnih ulog. Ubozega trpina Poulorda kateremu ljubosumna žena nastilja pot življenja s koprivami, je igral gospod Ineman z veliko komiko ter je njegova zasluga, če se je občinstvo takó srčno smejalo. Gospod Danilo (Justavet) je ulogo, katero je imel na slov. odru že Bog vé kolikokrat, prav srečno doigral do konca in gospod Stojkovič (Dr. Blanchov) je prav razločno govoril in igral, kakor je sploh možno igrati v navadni veseloigri. Gospica Nigrinova, gg. Verovšek in Orehek so imeli neznatne uloge. — Prihodnja predstava v sredo.

(Moški zbor „Glasbene Matice“.) Tenor ima ta teden skušnjo jutri v torek, ker je v sredo glediška predstava.

(„Edinost“ o kranjskih deželnozborskih volitvah.) Prva sobotna številka tržaške „Edinosti“ poroča o izidu naših volitev v kmetskih občinah. Z ozirom na propad kandidata Božiča pripomni, „da je ta le vsled tega odložil kandidaturu, ker so štirje volilci iz Spod. Idrije izjavili, da iz osebnih ozirov ne bodo glasovali za Božiča“. Ako ni tako, je pa drugače! Glede zmage katoliško-narodne stranke pravi omenjeni list, „da je zmaga res sijajna, vendar ne more triumfovati na zmagi, priborjeni — takim načinom; trebalo bode obširneje govoriti o tem“. Dobro, najprvo naj govori častita „Edinost“, potem govorimo mi.

(Poroče.) Včeraj je bilo poročenih pri sv. Petru 7 parov. Med njimi sobni slikar Anton Stiplovšek z delavko Emilijo Müller, ktera sta oba gluhonema. Izučila sta se v vstavu za gluhoneme v Gradcu, ter sta zmožna brati in pisati nemško. — Danes ob dveh je bil poročen g. Ljudovit Grile akademski slikar z gospodično Julijano Kratochvil.

(Porotne obravnave) so se pričele danes v ponedeljek 25. t. m. Obtoženi so: 25. Ant. Torkar iz

Zasipa, uboj; Luk. Cik, poskušano nasilstvo; Jos. Osel iz Vogelj, uboj; Jan. Zevnik iz Mavčič, uboj; 27. Jos. Florjančič iz Škofljice, Marija Jereb iz Lavrice, Marija Florjančič iz Ljubljane, tatvina; 28. Fr. Sever z Gmajne pri Črnučah, uboj; 29. Jos. Carli, advokatski uradnik v Ljubljani, goljufija. — Za druge dneve so še odločene obravnave proti: Jos. Komove z Rakeka, uboj; Franc in Magdalena Kržan iz Ljubljane, zažig; Mat. Uršič, And. Bubnič in Seb. Uršič, cerkveni rop in tatvina.

(Ponesrečil) se je dne 19. t. m. kovač Gašpar Lapajne iz Kamne Gorice. Domov gredé je padel raz stezo 4 do metrov globoko v potok Lipnico. Vsled težke telesne rane je postal nezavesten in utonil v plitvi vodi.

(Iz Trsta) se poroča 22. t. m., da se je ponesrečil 59 letni tramvajski čuvaj Alojzij Rionini. Omenjeni čuvaj je nekaj minut pred poldnevom stopil na ospredje voza, da vsprejme kosilo za nekoga svojega tovariša. V tem trenutku pa se mu noga zdrsne in revež pade tako nesrečno pod voz, da mu kolo stre vsa rebra. Nesrečnika so naglo prenesli v bolnico, koder so zdravniki izjavili, da je malo upanja, da ozdravi.

(Imenovanje.) Iz Celovca: Svitli cesar je imenoval preč. gosp. stol. školaštika in vodjo „Marijanišča“ Greg. Selandra za stolnega dekana; preč. g. stol. korarja Lamberta Einspielerja za stolnega školaštika; vč. g. dr. Jos. Semerja, dekana itd. v Pliberči za stolnega korarja. Novoimenovanim gospodom kličemo: Na mnoga leta!

(Koroške novice.) Kakor se čuje, imenovan je vč. g. dekan dr. Somer stolnim kanonikom v Celovcu. — Na župnijo Hörzendorf bil je 17. t. m. slovesno vmeščen g. Feliks Scharf. — V Beljaku bil je mej dvema častnikoma dvoboj, jeden je na levem lici ranjen. — Občina Smohor napravila si bode v zvezi z v okolici ležečimi vasmi telephon; stroški znašali bodo krog 600 gld.; potrebni les dali bodo ondodni kmetje, uvažujoč korist naprave, zastonj. — V Spodnjem Dravogradu nastanila se je židovska tvrdka „Szabo-Beno“, ki kupčuje s kosami. Da bi jih ložje razprodala, prosila je za dovoljenje, da sme razun tvrdkine znamke vtisniti tudi cesarski orel. Celovška trgovska zbornica je seveda — da ne bi jih kedo obdolžil antisemitizma — dotično prošnjo toplo priporočila. Dobiva pa tvrdka kose iz Wolfsberga in jih v Sp. Dravogradu samo magnetizuje in potem razpošilja take v obilnem številu po Slovenskem, Hrvaškem itd. Ako se kedo brani pošiljatev sprejeti, prejme v kratkem času tiskano, s podpisom advokata dr. Sigmunda Schwarza v Keszthely (Ogrsko) znamenano pismo sledede vsebine: Gosp. N. N. V imenu tvrdke „Szabo-Beno“ v Sp. Dravogradu uljudno prosim, da sprejmete od Vas in Vaših tovarišev solidarično naročene kose in v . . . dnevih plačilo doposljete; sicer sem primoran tožiti vas na izpolnitev kupne pogodbe, kar bi Vam samo nove stroške napravilo. Za ta opomin blagovolite poslati znesek 1 gld. 50 kr. S spoštovanjem . . . — Vprašanje je samo, ali se na tak način priporoča po svetu domača roba in ji pridobiva dobro ime. Toliko glede te tvrdke v svarilo! — Rudokopé v Rubland-u bodo še tekom tega meseca popolnoma opustili. Mnogo delavcev šlo je že v Švico na delo, kjer so jim obljubljeni za 8urno delo štiri franki na dan. Gotovo so stanovanja in živila primerno dražja. — „Schulpfennigverein“ v Paternionu je prenehal; namen je imel lep: podpirati šolsko delo z obleko in drugimi potrebščinami. Vstanovila pa se je podružnica „Südmarke“. — j.

Društva.

(Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) so zadnji teden poslali: Ženska podružnica v Prvačini iz nabiralnika 2 gld.; g. Fran Hrašovec v Graecu 15 gld., od katerih so nabrale narodne hčerke gospe Franice Zabred v nabiralnik v tobačni prodajalnici južnega kolodvora 9 gld., za velikovsko šolo pa je podaril g. dr. Silvin Hrašovec, avskultant v Rudolfovem 5 gld. in g. dr. Defranceschi iz Kandije je nabral o pevski zabavi v Stičini 1 gld.; iz nabiralnika v národní gostilni „pri belem volku“ v Ljubljani v drugé 5 gld. 14 kr.; č. g. Ivan Sakser, župnik v Hotedersčici: za velikovsko šolo 2 gld. in v isti namen se je nabralo v

ljubljskem bogoslovskem semenišču ob razdeljevanju knjig družbe sv. Mohorja 13 gld. — Bigdaj, da bi po vročih bojih v domovini nastopila doba vstrajnega dela in požrtvovalnosti za mili rod! Blagajništvo družbe svet. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Izid deželnozborskih volitev v mestni skupini.

V Ljubljani je bilo oddanih 855 glasov. Od teh je dobil Hribar 707, Grasselli 692 glasov, Velkavrh 175 glasov.

Čez 400 volilcev, večinoma naše stranke, je šlo domu, ker niso mogli priti na vrsto. Tudi so se še dopuščali po 12. uri le volilci za nasprotno stranko, kar lahko dokažemo. Obče se je želelo, da bi bili dve komisiji. Po silnih nepristranostih, ki so se vršile pri tej volitvi, ni bilo pričakovati družega vspeha. Zoper sleparstvo tudi glasovni listek ne vzmore.

Kamnik, 25. novembra. Murnik 75, Pollak 63 glasov.

Radovljica, 25. novembra. Murnik 68, Pollak 4 veljavne, 3 neveljavne glasove.

Tržič, 25. novembra. Večina za Murnika.

Škofja Loka, 25. novembra. Dr. Šušteršič 58, Globočnik 41 glasov.

Kranj, 25. novembra. Globočnik 109, dr. Šušteršič 19 glasov.

Krško, 25. novembra. Dr. Tavčar 57, Savinšek 3, Margheri 1 glas.

Novo Mesto, 25. novembra. Savinšek 32, Tavčar 106 glasov.

Iz drugih krajev nismo dobili brzojavnih poročil; kolikor smo pa zvedeli iz privatnih poročil, so v vseh okrajih izvoljeni liberalni kandidati.

Telegrami.

Velikovec, 25. novembra. Shod kat. pol. in gosp. društva za Slovence na Koroškem bil je včeraj v Šmarjeti prav sijajen. V ogromnem številu došli kmetje so navdušeno pozdravljali govore gg. Treiber, Rozman, Haderlap, Podgore. Velikovški nemčurji so napravili šulvereinski proti-shod, pa brez — kmetov in brez uspeha.

Dunaj, 23. novembra. Zbornica poslancev je vsprejela dodatni kredit za upravno sodišče v drugem in tretjem branju. — Vašaty je bil poklican k redu, ker je žalil upravno sodišče. Schücker je predlagal, naj se izda zakon, s katerim naj se nemški jezik določi kot državni jezik. Na to so se vzeli na znanje osrednji računski sklepi za l. 1889, 90, in 91.

Dunaj, 25. novembra. Močan vihar je vrgel danes zjutraj 18 voz tovrnega vlaka mej južnoželezniškimi postajami Kilovče-Trnovo-Bistrica raz železniški tir. Ker nevihta še nadalje traja, je proga Sv. Peter-Reka zaprta prometu.

Praga, 24. novembra. Konečni vspeh deželnozborskih volitev v skupini mest je naslednji: 37 Mladočehov, 20 nemških liberalcev, 9 nemških naciionalcev, jeden skupni kandidat obeh poslednjih strank, jeden Staročeh, 1 član češko napredne stranke in jeden krščanski socialista. Dve ožji volitvi ste potrebni.

Praga, 25. novembra. Trgovska in obrtna zbornica je soglasno izvolila štiri mladočeške kandidate deželnimi poslanci. Staročehi in Nemci so se zdržali volitve.

Nalžov, 24. novembra. Grof Taaffe je imel mirno noč, vendar nevarnost še ni odstranjena. Bolnikovo stanje nadzorujejo zdravniki dvorni svetnik Rothnagel, dr. Müller in tukajšni zdravnik dr. Karsopolk.

Nalžov, 25. novembra. Stanje grofa Taaffeja je ostalo nespremenjeno.

Zagreb, 24. novembra. Minoritetni klub občinskega odbora je izvolil mesto odstopiv-

šega predsednika Folnegoviča dosedanjega podpredsednika Jurija Jakčina predsednikom.

Sredeo, 24. novembra. V današnji seji sobranja je vprašal poslanec Dossew ministerskega predsednika, kaj namerava vlada storiti v orientalskem vprašanju.

Rim, 24. novembra. Vsled neugodnega vremena se je papež nekoliko prehladil in mu je vsled tega svetoval zdravnik dr. Laponi, naj se vsled previdnosti varuje in ostane v sobi. Vkljub temu je vsprejel papež več oseb v avdijenci.

Petrograd, 24. novembra. Prihodnji torek bode krščena novorojena velika kneginja Olga.

Madrid, 24. novembra. Včeraj je odšlo 12.000 vojakov na Kubo.

Atene, 24. novembra. Turški poslanik je dobil od svoje vlade povelje, naj se nemudoma poda v Carigrad. Ta nepričakovani odlok je provzročil splošno vznemirjenje, tem bolj, ker vzroki niso znani.

Gent, 24. novembra. Včeraj se je poleg dva meseca trajajoči štrajk kovinskih delavcev, ker so se sporazumili z delodajalci.

Carigrad, 24. novembra. Včeraj se je sestavila posebna nadziralna komisija, kateri pripadata mej drugimi notranji minister Memduh-paša in član državnega sveta Resid-Bey, ki ima namen, neprenehoma nadzorovati delovanje v Anatoliji.

London, 25. novembra. Na obrežju vihra grozna nevihta.

Tržne cene v Ljubljani

dné 23. novembra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	7 52	Špeh povojen, kgr. . .	— 68
Rež, „	7 —	Surovo maslo, „ . . .	— 76
Ječmen, „	6 50	Jajce, jedno „ . . .	— 4
Oves, „	6 50	Mleko, liter „ . . .	— 10
Ajda, „	7 80	Goveje meso, kgr. . .	— 64
Proso, „	8 —	Telečje „	— 68
Koruza, „	7 —	Svinjsko „	— 60
Krompir, „	2 80	Kostrunovo „	— 36
Leča, hktl. „	11 —	Piščanec „	— 45
Grah, „	11 —	Golob „	— 18
Fizol, „	12 —	Seno, 100 kgr. . . .	2 40
Maslo, kgr. „	— 94	Slama, 100 „	2 50
Mast, „	— 68	Drva trda, 4 kub. m. .	7 60
Špeh svež, „	— 64	„ mehka, 4 „	5 20

Poslano. *)

685 1—1

Gospodu Bonaču, knjigovezu v Ljubljani odgovor na »Poslano« v Slov. Narodu št. 266.

Ker namen odbora konserv. obrtnega društva ni in ne more biti osebno uasprotstvo, torej na Vaše osebne napade ne more reagovati; ako bi pa hoteli biti osebni, lahko bi omenili o žrtvah nekaterikov, ki pod krinko človekotjubja iščejo novih.

Z zadoščenjem konstatuje odbor, da je razkril licemerskim načinom pričetu in razkritu namero, kajti še v prvem »Poslanem« ste trdili, da se bode gojila v prisilni delavnici le kartonaža, mej tem, ko ste že preje pričeli s prirejanjem knjig »Matiče Slovenske«. Gotovo s tem niste storili usluge odboru odličnega društva. Šele ko se Vam je zatrdilo, da imamo priče, priznali ste, da se bodo nčenci učili poleg kartonaže »znabiti nekoliko« (?) knjigoveštva**). Doklej sega Vaše »nekoliko«, je vsakemu jasno. Izgovor, da bodele poučevali samo dečke iz Tirolskega in Gorenjega Avstrijskega, pa je grozno naivno-neumen — da govorimo v Vašem jargomu, — kaj bodele neki storili, ako Vam zmanjka tirolskega in gorenjeavstrijskega materijala? Morda se bodele obrnili do Bismarka, da Vam poskrbi sužnjev iz nemške Kongo-države? Sicer pa se bode skrbelo, da o tej Vašej človekoljubnosti zvedó tudi tirolski, gorenjeavstrijski in drugi obrtniki.

Velikanska Vaša domišljavost zrcali se in trditve, da ste izučili dobre pomočnike. Čvrste fante in hrabre vojake, vsaj tega Vam nikdo ne zanika, še več ste storili, spravili ste doslej jednega ali dva pomočnika na pot proti prisilnici.

Te časti, katero bi bil vsak boljši pomočnik z ogorčenostjo odklonil, Vam nikdo ne zavida, ker Vas karakterizuje.

Kar se pa tiče opazke radi društvene »glave«, bi lahko odgovorili s prislovico. a ne maramo žaliti moža, kateri Vam ne bode hvaležen, da ste to omenili.

Radi denarja pa ne skrbite! Dobé se požrtvovalni možje, kateri za dobro stvar radi žrtvujejo. Besedo denunciacija menda ne razumete, ker mi delamo in se borimo javno.

Da ne bodele imeli povoda biti oseben, podpiše

odbor konserv. obrtnega društva.

V Ljubljani, dné 20. novembra 1895.

*) Za vsebino priobčeno pod tem naslovom ne prevzame uredništvo nikake odgovornosti.

**) Čuje se, da nameravajo uvesti v prisilnici tudi krojaški, čevljarski in vrtnarski obrt. Lehak bo tudi tu izgovor, da se bodo poučevali dečki iz drugih — ne Kranjske dežele. Pozor torej načelniki dotičnih in tudi drugih zadrug!

Menjalnica bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

Wien,

I. Bezirk,

Stefansplatz

Nr. 11, Parterre.

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v kurzem listu
za namovanih
menic in vrednostij

Zahvala.

684 1-1

Globoko ganjeni vsled obilnih dokazov srčnega sočutja mej boleznijo in ob prerani smrti našega iskreno ljubljenega, dobrega soproga, brata itd., gospoda

Ivana Gestrin-a,

o. kr. davčnega pristava v Postojini,

izrekamo tem potem iskreno našo zahvalo. — Prisrčna hvala za toli tolažilno sočutje od blizu in daleč, za mnogoštevilno spremstvo pri pogrebu nepozabnega rajnega osobito gg. državnim uradnikom, gg. uradnikom o. kr. okr. glavarstva, o. kr. davkarje in železnice, deputaciji in gg. uradnikom o. kr. višje davkarje ljubljanske, o. kr. davkarje postojinske, vsem došlim iz Ljubljane, Rakeka in St. Petra, čislanim meščanom in prebivalcem postojinskim ter darovalcem krasnih vencev. Istotako izrekamo najtoplejšo zahvalo gg. čitalniškim pevsem za premilo petje ter postojinski godbi za spremstvo pri pogrebu. — Tisočkratni „Bog plačaj!“ vsem vkup in vsakemu posebej, kateri so našega preljubega pokojnika s toliko ljubeznijo, častjo in spoštovanjem obsipali, nam pa tako ljubeznivo ob strani stali v tem prebitkem času.

Postojina-Ljubljana, 24. nov. 1895.

Žalujoči ostali.

Prodajam

800 hektolit. novega vina

Anton Gregorič, 650 10-7

posojilnični tajnik in posestnik v Ptui.

Graščina Rakovnik pri Ljubljani prodaja

steljo (listje).

Ondi se sprejme tudi

vrtnar

na lastni račun.

671 3-3

!!Zahtevajte!!

obširni cenik, katerega brezplačno in franco razpošiljajo

bratje Placht,

prva in mednarodna

tovarna za strune in glasheno orodje,

Schönbach 379 pri Hebu, Češko.

Za slavnostna svoja godala in strune jamčimo.

Gosli brez loka od gld. 1-50, 2, 3,

4, 5, 10 do gld. 80.

Loki od gld. 1, 2, 3, 4 do gld. 30.

Cello za koncerte, fino delo, od

gld. 25 do gld. 50.

Citre z najčistejšim ročnikom od

gld. 7-50, 11, 13, 18, 25 do gld. 50

Gitare z najčistejšim ročnikom od

gld. 3-50, 4, 7, 9, 10 do gld. 30.

Piščali (flavte) za koncerte iz grenadilnega lesa C, H, F, us od

gld. 5, 7, 9, 11, 13 do gld. 100.

Klarineti za koncerte iz grenadilnega lesa C, B, Es, D, od

gld. 8, 12, 15, 16, 18, 20 do gld. 50.

Toki za gosli od gld. 2, 3, 5, 6, 8, 12, 14 itd.

Pošilja se po poštne povzetju. — Kar ne ugaja,

se rado zamenja.

Naslov prosimo „Bratje Placht“ ali „Bratři Placht“.

Dopisuje se nemško, češko, francosko in rusko.

Iščemo tudi sposobnih zastopnikov po

posameznih mestih. 579 26-24

Najboljše kakovosti, blago-pejen, oživljajoč, krepljen, in zlasti sredstvo za vzbujanje teka je

Želodčni ali

Marijacejski likar

1 steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gld., 3 ducate steklenic 4 gld. 80 kr.

Dobiva se v 442 19

lekarni Ubalda pl. Trnkóczy-ja

v Ljubljani, zraven rotovža

in se vsak dan s prvo pošto razpošilja.

Št. 33.865.

Razglas.

674 3-2

V četrtek dné 5. decembra 1895 od 11. do 12. ure dopoldne se bode vršila pri tukajšnjem uradu

minuendo-licitacija

za preskrbovanje hrane in vožnje odgoncev pri odgonske postaje občini v Ljubljani za leto 1896.

K tej licitaciji se vabijo podvzetniki s pristavkom, da je udeležiteljem vložiti 50 gld. varščine.

Mestni magistrat kot odgonsko-postajska občina v Ljubljani, dné 13. novembra 1895.

Št. 32915

Ustanove.

641 3-3

Pri podpisnem magistratu podeliti je za tekoče leto sledeče ustanove:

1. Janez Bernardini-jevo v znesku gld. 95.—
2. Jurij Thalmeiner-jevo v znesku „ 86-26,
3. Jos. Jak. Schilling-ovo v znesku „ 86-10,
4. Jan. Jost. Weber-jevo v znesku „ 90-92,
5. Jan. Nik. Kraškovič-ovo v znesku „ 79-80,
6. Jak. Ant. Fancoj-ovo v znesku „ 67-20,
7. Jos. Feliks Sin-ovo, v znesku „ 48-30,
8. II. Anton Raab-ovo v znesku „ 231.—,

9. Mihael Pakič-ovo v znesku „ gld. 120.—,
10. Jan. Krst. Kovač-ovo v znesku „ 151-20,
11. Helene Valentini-jevo v znesku „ 84.—,
12. Ustanovo za posle v znesku „ 50-40,

Za vse te ustanove vložiti je prošnje, opremljene s potrebnimi dokazili

vsaj do 28. novembra 1895

pri magistratnem vložnem zapisniku.

Magistrat dežel. stol. mesta Ljubljane,

dné 1. novembra 1895.

Dunajska borza.

Dné 22. novembra.

Skupni državni dolg v notah	98 gld. 85 kr.
Skupni državni dolg v srebru	95 „ 95 „
Avstrijska zlata renta 4%	120 „ — „
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	199 „ 95 „
Ogerska zlata renta 4%	119 „ 90 „
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	97 „ 95 „
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1011 „ — „
Kreditne delnice, 160 gld.	363 „ 50 „
London vista	120 „ 35 „
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59 „ 02 „
20 mark	11 „ 81 „
20 frankov (napoleonor)	9 „ 59 „
Italijanski bankovci	44 „ 60 „
C. kr. cekini	5 „ 70 „

Dné 22. novembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	146 gld. — kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	157 „ 50 „
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	197 „ — „
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	97 „ 60 „
Tisine srečke 4%, 100 gld.	141 „ — „
Dunavske vravnave srečke 5%	129 „ 50 „
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	107 „ 60 „
Posojilo goriškega mesta	112 „ — „
4% kranjsko deželno posojilo	99 „ — „
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 „ 75 „
Prioritetne obveznice državne železnice	— „ — „
„ južne železnice 3%	164 „ 50 „
„ južne železnice 5%	131 „ — „
„ dolenskih železnic 4%	99 „ 50 „

Kreditne srečke, 100 gld.	196 gld. — kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	— „ — „
Avstrijske rubežne srečke, 10 gld.	17 „ 40 „
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 „ — „
Salmove srečke, 40 gld.	68 „ 50 „
St. Genois srečke, 40 gld.	70 „ — „
Waldsteinove srečke, 20 gld.	53 „ — „
Ljubljanske srečke	23 „ — „
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	161 „ — „
Akcije Ferdinandove železn., 1000 gl. st. v. 3330	— „ — „
Akcije tržanskega Lloydja, 500 gld.	455 „ — „
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	95 „ 75 „
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	— „ — „
Montanska družba avstr. plan.	80 „ 25 „
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	160 „ — „
Papirnih rubljev 100	130 „ — „

Nakup in prodaja

vsa vrsta državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgradbo pri izrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnic.